

84022

III

mag. St.
Druk.

Spis materji w tej ksiżce majoujących się

1. Obrar Batyoty i pseudo-patryoty.
2. Przy me wodze, ale brwaue.
3. Deklaracyja
4. Nota Stachelberga
5. Trzy noty inne.
6. Deklaracyja Bosty
7. Sześć not.
8. Bulla papiewka po polsku i po łacinie
9. Dwie noty inne
10. Kopia listu urzędowego Kommissarza pruskiego Borsche
11. Nota D. Engeströma
12. Ofiara Stana Ryerskiego na powiększenie i utrzymanie ud trawionych
13. Ja lepiej trzymam o krodle
14. Fragment Biblii Łągowickiej
15. Głos tenar protak myśli
16. Do Stamiława Matachonskiego to dzień obchodu imienia
17. List Dzikana Winińskiego do Jm. Stamiława Szwarnego Bostkiego
18. Wyznaczenie czasu na przyjęcie Delegacji
19. Najjaśniejszemu Stamiławowi Augustowi p. narzemu mitosiuwemu
20. Kopia listu Jm. z Koscobich Kapłanów do Szwarnego Bostkiego
21. Wznowienie magistratu miasta wolnego Wisakowa
22. Wierze i okolicznosci Monetytuey 37^{ty} maja
23. Wierze i okolicznosci domienionego wydziału nad mekalami p. Jm. Rosiurki
24. Wierze do Rosiurki.
25. Głos Jm. Gommotinskiego Jm. Jm. Wroblewskiego
26. Owiaderzenie Stamiława Jm. Jm. do Wroblewskiego Wroblewskiego
27. Głos Jm. Wroblewskiego m. d. dnia 21. maja 1792 r.

84022

III

Dart. Hr. Wodnickiegn

2106 37/38
ABC. Nr. 12

58

M O W A

JW. JMCI XIĘDZA
RYBINSKIEGO,

BISKUPA KUIAWSKIEGO Y POMORSKIEGO,

na Sessyi Seymowej dnia 9. Marca 1789. Roku.

NAYTASNIĘSZY KROTU!

NAYIAŚNIEJSZE RZECZYPLITEY SKONFEDEROWANE STANY!

Mówić o nierządzie wewnętrznym Kraiu Naszego, mówić o zaniebaniu politycznych interesów, byłoby to powtarzać materią tyle razy już w tej Izbie wprowadzoną, y naydokładniey wyluszczoną.

Opatrzność łaskawszym na Nas weyrzawszy okiem, zdarzyła szczęśliwą porę, w której istotność naszą dzwignąć uślujemy.

Ustanowiliśmy Woysko, utworzyliśmy magistraturę mającą nim zarządzać; przyśladaliśmy do Podatku ułożenia, który Ogród przyszley siły naszej ma utrzymać. Nadto światłych Obywatelów grono dzisieysze składa obrady, ażeby w tak okazały chęci, dzwignienia się naszego nie dostrzegali, iż to, cośmy zrobili, wstępem dopiero do pomysłności przyszley, a nie samą pomysłnością nazwać można. Nikt bowiem nie wątpi, że wpływ Podatków do Skarbu pójść musi wolnym krokiem, że rekrut Woyska, a bardziey postawienie go na nogach słowem do dzisieyszego w Europie zwyczajui, wolniey ieszcze postępować będzie. W takim widoku niezbitęj prawdy, gdy chcemy zbawienne do skutku przyprowadzić zamyśły, moim zdaniem, należałoby nam politycznych chwycić się sposobow.

Obrot dzisieyszych interesów Europy zręczną nam podaie okoliczność. Dwie Potencye Nas otaczające, z wewnętrzney siły potężne, może nader swą szczęśliwą zaslepione sytuacją pomknęły swe zamyśły aż do obrocenia na siebie baczney polityki innych Europeyskich Mocarstw. Wrażano tu nie raz w umyśle Obywatelskie, że jeden Dwór Berliński do Nas mówiąc, ma jakieś swoje szczegulne widoki. Lecz po przeczytaney na dniu onegdajszym Nocie Króla Jmci Szwedzkiego (usunąwszy wszystkie uprzedzenia) nie uznaż kaźden wyraźnie związku uczynionego w części Europy na dzwignienie Kraiu Naszego, a tym samym upokorzenie nam nieprzyjaznych? z takowey polityczney profitując sytuacji przeźornie Nayiasnieysze Rzeczypospolitey Skonfederowane Stany zrobiły, że udecydowały wysłanie Posłow do niektórych Dworow Zagranicznych. Taż samą rządząc się przeźornością, nie raz tu wnoszone były żądania, aby teyże nominacyi Posłow dopełnić względem Szwecyi, Danii, y Saxonii. Wszak Tych trzech Potencyi Ministrów mamy akredytowanych do W. K. Mci, y Rzeplitey; Czyż nie wyciąża wzajemność przyjaźni, y związkow politycznych, abyśmy równie u wspomnianych Dworow mieli Naszych Reprezentantow!

Gdyśmy

Gdyśmy byli w podległości, gdy opieka rozciągnięta bez Granic, wolą naszą krępowała, poniewolna opieszłość winić nas nie mogła. Dziś kaydany zerwane, wolność myślenia, y czynienia przywrocona, wyciąga po Nas koniecznego dopełnienia przyzwoitey wzajemności.

W Głosie Swoim Najjaśniejszy Panie raczyłeś oświadczyć, że nie dla uchylenia przyjaźni wzmiankowanym Dworom, wstrzymałeś nominacyą Posłów, lecz dla ochronienia Skarbu Publicznego znacznemi zajętego wydatkami. Ja mniemam, że gdzie o los chodzi całego Kraiu, tam oszczędność byłaby niewczesna. Cóż zyskał Kray w ochronieniu Skarbu na Zagraniczne interesa? Oto, radzono o nim bez niego, oto uknowano ruinę naszą, y dopiero dowiedzieliśmy się o zgubie znacznych Prowincyi w ten czas, kiedy też przez Woyska Zagraniczne były ogarnione.

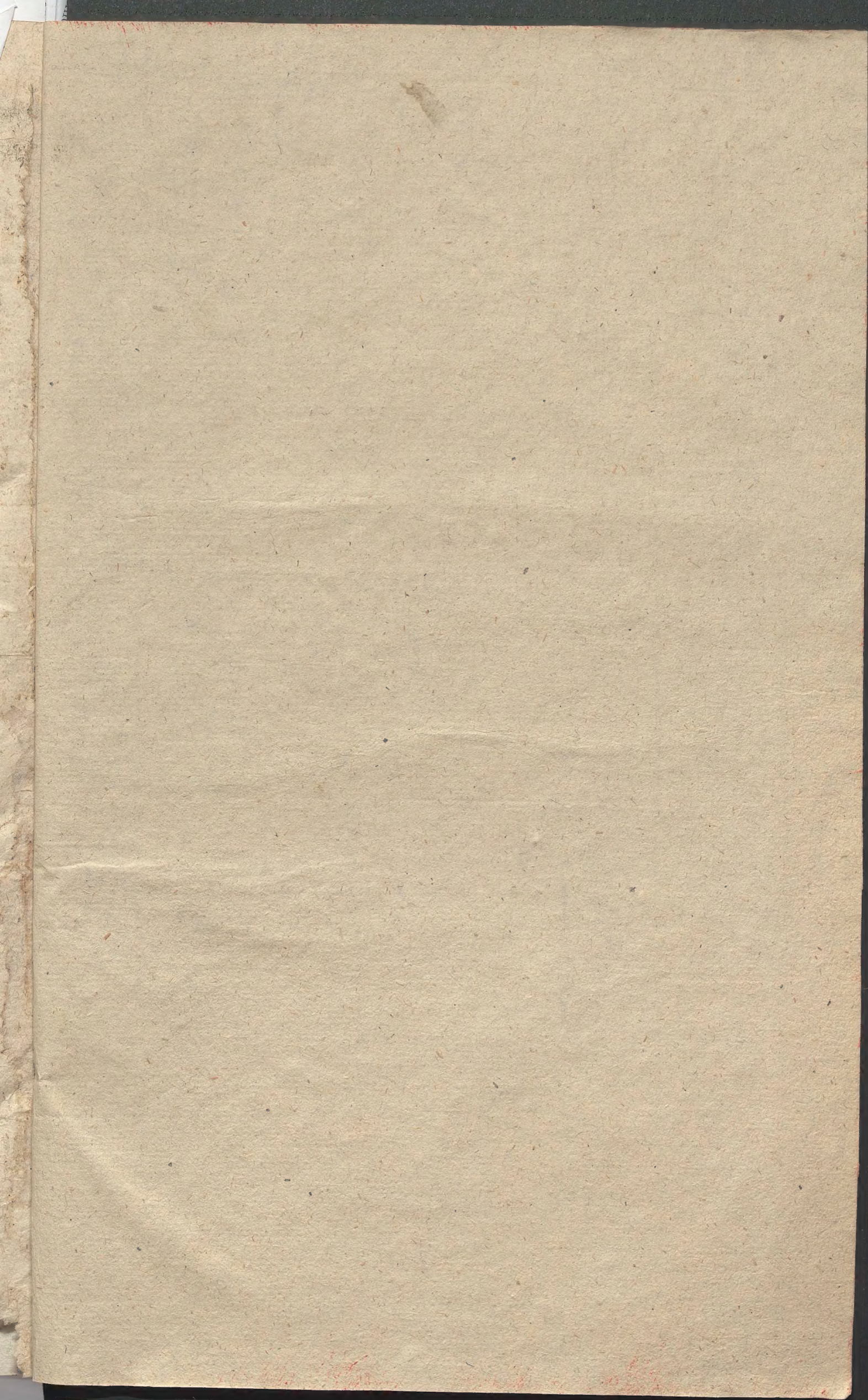
Zwracam się do myśli moiey, którą wyżej wspomniałem, iż nam politycznych chwycić się należy sposobow; nie możemy bowiem sobie po-chlebiać, iak już namieniłem, aby siły nasze od tak dawnego czasu zaniedbane, choćby znaywiększym usiłowaniem, mogły przyść do tego kresu, aby przez nas samych nasza mogła bydź zapewniona independencya; w takim razie nie jest że zręczną polityką Rzeplitey, stosowną do okoliczności wy-stać Posłów do tych jeszcze trzech Dworow, z których dwa tak ściśle są złączone z tym, który nayspierwszy nam swoją rzeczywistą oświadczył przy-jaźń? Reprezentanci nasi bliscy obrotow dzisieyszych okoliczności, ostrze-ższy o wszystkim, dadzą nam prawidła, na których dalsze nasze postępo-wanie gruntować będziemy mogli.

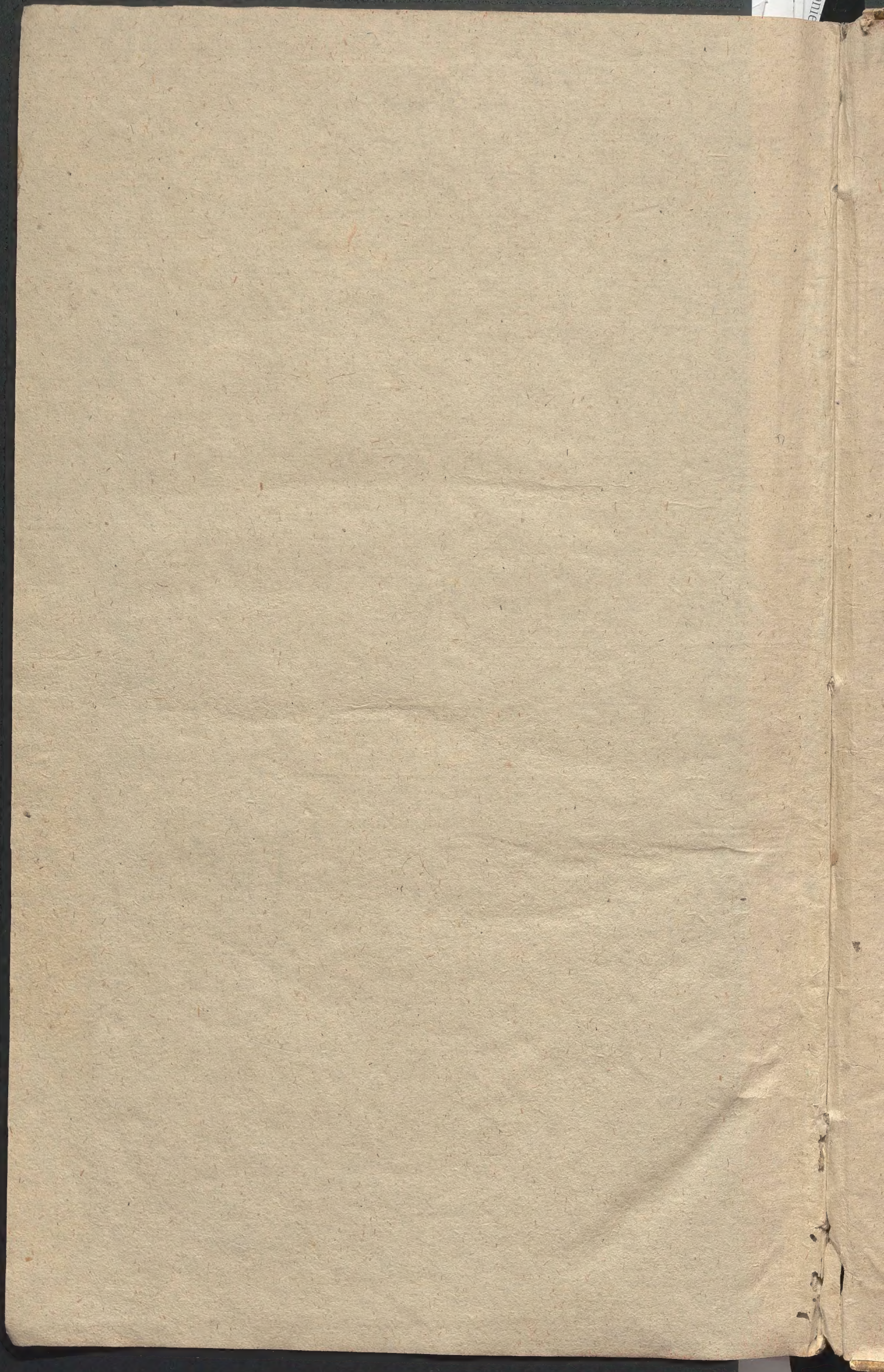
Najjaśniejszy Królu! Przeżorność Twoja uzna prawdę tego, co mówię, a troskliwość o dobro, y pomyślność Narodu przyspieszy nomi-nacyą. Stać się na koniec może zadofyć, y oszczędności Skarbu Publiczne-go, kiedy do trzech Dworow, dwóch tylko wyślanych będzie Posłów, to jest do Szwecyi, który w bliskości może mieć *Credentials* y do Danii, a drugiego do Saxonii, o co zmieysca mego iak naysilniej dopraszam się.

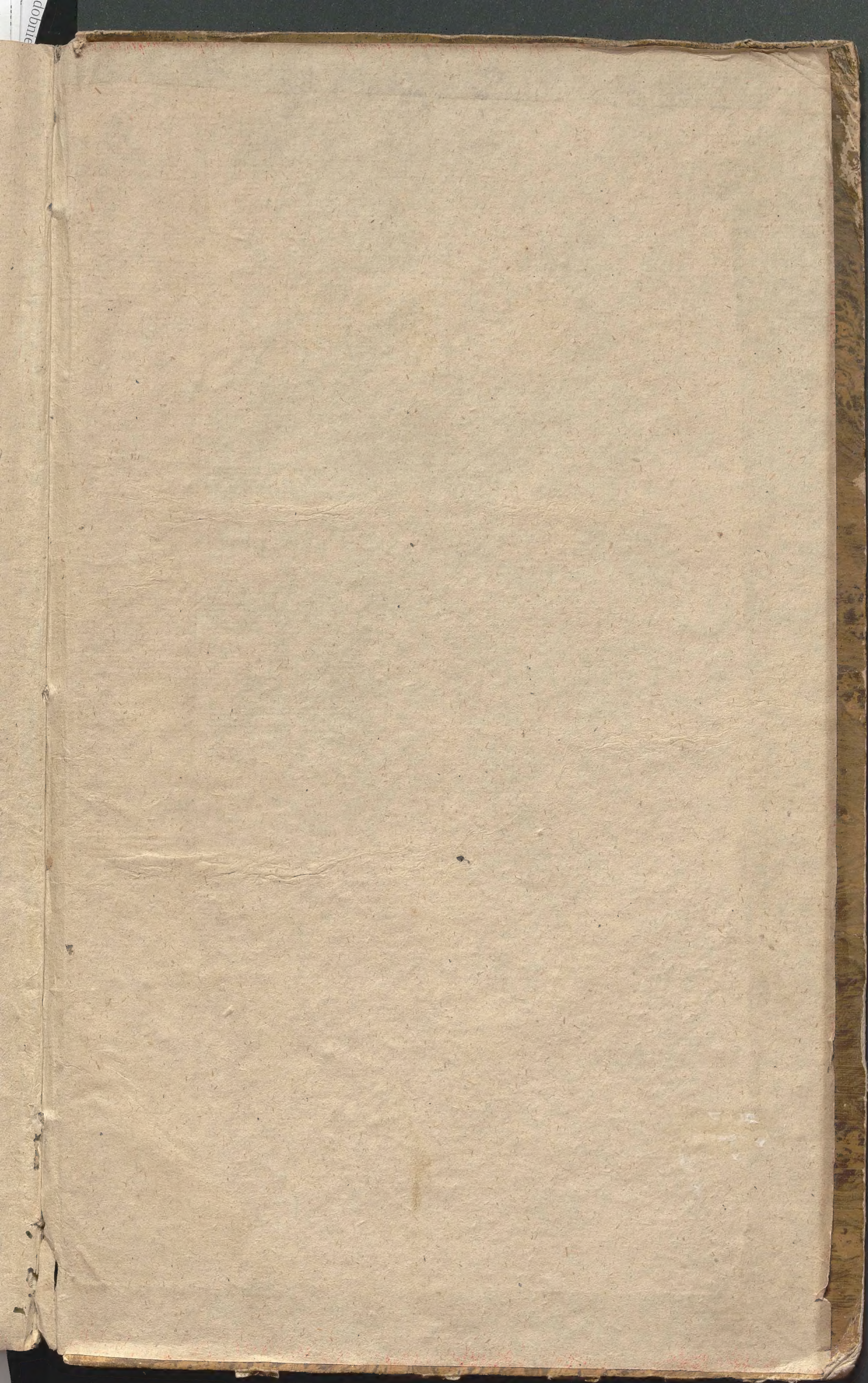

W W A R S Z A W I E,

w Drukarni Uprzywileiowaney MICHAŁA GRÖLLA, Księgarza Nadw. J. K. Mci.

69.

ZBIOR
PISMA
CZASOWY

8.